

## 15-lecie Związku Polaków w Niemczech

# Każde dziecko — w polskiej szkole

## Każdy Polak — w polskiej organizacji

BERLIN, 5. 12. Rada naczelna Związku Polaków w Niemczech, zebrała w dniu 3 grudnia 1937 r. tj. w dzień jubileuszu 15-lecia Związku Polaków w Niemczech, wydała odezwę do społeczeństwa polskiego w Rzeszy.

W odezwie tej na wstępie Rada Naczelna z uznaniem stwierdza, że powstanie Związku Polaków w Niemczech, jego istnienie i 15-letnia działalność są chwalebny świadectwem dojrzałości siły społecznej i twórczego wysiłku organizacyjnego Polaków w Niemczech.

W trosce o przyszłość społeczeństwa polskiego w Niemczech Związek Polaków zajął się stworzeniem własnego polskiego szkolnictwa, ogólnym i rozwojem instytucji spółdzielczo-gospodarczych i obroną każdej piekły polskiej ziemi, jak również obronę polskiego życia organizacyjnego.

15 lat działalności Związku sprawiło, że obecnie w każdym Polaku tkwi mocne poczucie wspólnoty i jednolitości, założone zostały podwaliny pod rozbudowę szkół powszechnych i średnich, polskie instytucje spółdzielczo-gospodarcze wspaniale się rozwijają, wreszcie uratowane zostało polskie życie organizacyjne.

Zdobycze te wymagają od Polaków w Niemczech dalszej pra-

cy. Hasło tej pracy rzuca Rada Naczelna w 15-tą rocznicę powstania Związku. Każdy Polak — czytamy w zakończeniu odezwę — musi być członkiem polskiej organizacji. Każde dziecko polskich rodziców musi uczęszczać do polskiej szkoły, a przynajmniej na polskie kursy językowe. Każda polska rodzina musi czytać polskie pismo. Godnością każdego z Polaków bez względu na wiek, wiek i stanowisko, winna być codzienna walka dla polskości. Każ-

dy Polak powinien postawić sobie za punkt honoru narodowego waleństwa utrzymywania ojcowizny w swoich rękach.

Odezwe podpisał ks. dr. Bolesław Domański, prezes Związku Polaków w Niemczech oraz 10 członków Rady Naczelnej.

MLECZARNIA DANGLA Obiady jarskie 80  
Szpitalna 7 pod nowym zarządem

# Wystawcy polscy

## nagrodzeni na wystawie paryskiej

PARYŻ, 4. 12. Prezydium głównego sądu wystawowego zakończyło w dniu 1 grudnia ostatecznie ustalanie nagród w pierwszych 5 grupach. Dalszych odznaczeń oczekiwać należy około 15 grudnia.

Jury przyznaje następujące odznaczenia: Grand Prix, diplome

d'honneur, medal złoty, medal srebrny i medal brązowy.

### MANIFESTACJE MUZYCZNE I TANCECZNE

Z Polaków odznaczonych zostali m. in.: Grand Prix — Chór Archikatedralny w Poznaniu pod dyktando ks. Gieburowskiego. Medale złote — Kompozytorowie

Szałowski, B. Wojtowicz i Włochowicz.

W dziale manifestacji tanecznych medale złote za kompozycje baletowe otrzymali — Ludomir Różycki Roman Palester Michał Kondracki i Bolesław Wojtowicz.

### PRASA

Grand Prix — Polski Związek Wydawców Dzienników i czasopism w Warszawie za całokształt ekspozycji, Polska Agencja Telegraficzna — za miesięcznik „Arkady”.

Diplome d'honneur — Współdzielnia Wydawnicza Arch. Pol. — za wydawnictwo „Architektura i budownictwo”.

### KSZTAŁCENIE ARTYSTYCZNE

Grand Prix — Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Wydział Architektury Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie i Wydział Architektury Politechniki Warszawskiej.

Diplome d'honneur — Szkoła Przemysłu Artystycznego w Krakowie, Szkoła Przemysłu Artystycznego we Lwowie, Szkoła Przemysłu Artystycznego w Poznaniu, Szkoła Przemysłu Drzewnego w Zakopanem.

### BUDOWLE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Inż. arch. Bohdan Pniewski, Stanisław Bruckalski, Bohdan Lachert i Józef Szanajca otrzymali Grand Prix (indywidualnie) za pawilon Polski na wystawie.

Prof. Rudolf Świerczyński otrzymał Grand Prix za plany i projekty gmachu B. G. K. w Warszawie.

### REGULACJA MIAST I WSI

Grand Prix — Biuro planowania regionalnego ziem górskich w Warszawie, Sekcja Urbanistyczna Zakładu Architektury przy Politechnice Warszawskiej.

### BUDOWNICTWO PRYWATNE

Diplome d'honneur — inż. arch. B. Pniewski za projekty domu 1 i 2-rodinnego.

### RADIOFONIA I TELEWIZJA

Państw. Zakł. Teletechniczne za odbiornik radiowy „Echo” medal złoty.

### MANIFESTATIONS RADIOPHONIQUES

Polskie Radio i rozgłośnie polskie — medal złoty.

Razem zdobyliśmy w pierwszych 5-ciu grupach rozpatrywanych przez jury 18 Grand Prix, 18 dyplomów honorowych, 15 medali złotych, 5 srebrnych i 2 brązowe.

### Śnieg na wybrzeżu

GDYNIA, 5. 12. Na wybrzeżu spadł śnieg, który pokrył ziemie kilku centymetrową warstwą. Komunikacja kolejowa odbywa się bez przeszkód jedynie pociąg do Gdyni przychodzi z nieznacznym opóźnieniem.

# 700 drukarzy

## strajkuje w Łodzi

ŁÓDŹ, 5. 12. Strajk w drukarniach akcydensowych na terenie Łodzi rozszerzył się, obejmując wszystkich drukarzy w liczbie około 700. Rokowania, podjęte bezpośrednio pomiędzy strajkującymi a właścicielami drukarni, nie doprowadziły do porozumienia.

W rezultacie zawiadomiono Okręgowego Inspektora Pracy o sporze, prosząc o wyznaczenie konferencji dla zlikwidowania zatargu. Inspektor pracy konferencję wyznaczył na 6 b. m.

# Zatarg o place

## na terenie Widzewskie, Manufaktury

ŁÓDŹ, 5. 12. Na terenie Widzewskiej Manufaktury wybuchł nowy zatarg, tym razem nie pomiędzy firmą i robotnikami, a pomiędzy podnajemcą działu dozwodu węgla do kotłowni Skrzekotowskim i zatrudnionymi w tym dziale robotnikami.

Zatarg powstał na tle niehonorowania taryfy płac, wyznaczonej umo-

wą zbiorową, a poza tym z powodu zbyt surowych warunków pracy. Wyznaczona przez inspektora pracy konferencja nie doprowadziła do rezultatu. Wystosowano więc do Widzewskiej Manufaktury list z żądaniem: spronych kwestyj i żądaniem ingerencji w sporze z podnaje-  
mcą.

# W czwartek wyrok

# W procesie Starzyński — Studnicki

## Replika prokuratora i ostatnie słowo oskarżonego

Mimo niedzieli w Sądzie Okręgowym toczył się nadal proces Studnicki kontra Starzyński. Pierwszy zabrał głos prok. Missu na, zaznaczając, że w replice musi sprostować niektóre nieścisłości w przemówieniach obrońców.

Mówiąc o wyroku Assera, prokurator stwierdza, że powiedzenie adw. Szumańskiego, jakoby Francuzi mogli sumy tym wyrokiem przysądzone egzekwować

na towarach, sprowadzonych do Polski — jest nieporozumieniem.

### Dwustronność obrony

Prokurator stwierdza dalej, że obrona nie przeprowadziła dowodu prawdy w sprawie zarzutu łamania charakterów. Zauważyłem wyraźnie, a podkreślił to również mec. Woźniakowski, że linia obrony ma dwa tory. Mec. Szumański ze specjalną intonacją głosu zabrał się do zarzutu łapownictwa, podkreślając, że zaangażował siebie w tym, a następnie dodał, że z tego zarzutu już się p. Starzyński nie podnie-  
sie.

W czym imieniu występuje p. Szumański i dlaczego p. Studnicki nie przywołał go do porządku, gdy rozpoczął przeprowadzać dowód prawdy na zarzut, którego jego klient nie stawiał. Zdaniem prokuratora, adw. Szumański prowadził na tej sali obronę w swojej własnej sprawie, którą mu wytoczył p. Starzyński.

### Nikt nie broni kartelu

W zakończeniu prokurator stwierdził, że jeśli chodzi o sprawę kartelu drożdżowego, to nikt nie kwestionuje ustaleń adw. Woźniakowskiego, nikt nie broni kartelu, a kwestia jego roli gospodarczej jest obojętna.

W krótkich słowach odpowiedział prokuratorowi adw. Woźniakowski stwierdzając pod nieobecność adw. Szumańskiego, że konkluzje, które wysunął on w swoim przemówieniu, nie mogą iść na rachunek p. Studnickiego, który wyraźnie powiedział, jakie zarzuty podtrzymuje.

# Zareczyny ks. Flandrii

## z arystokratką angielską

LONDYN, 5. 12. W związku z przyjazdem do Anglii króla Leopolda belgijskiego i matki jego królowej Elżbiety, krążą pogłoski, że brat króla Leopolda księżę Flandrii zareczył się ma z wnuczką księcia Portlandu lady Anne Cavendish - Bentick.

Lady Anne Cavendish - Bentick liczy 21 lat, księżę jest od niej starszy o 10 lat.

# Groźny pożar

## w fabryce łódzkiej

ŁÓDŹ, 5. 12. W nocy w fabryce Alfreda Seidla przy ul. Lipowej 72 wybuchł groźny pożar.

Splonęły olbrzymie składy bawełny. Przybyła na miejsce straż pożarna zajęła się przede wszystkim zlokalizowaniem ognia, który zagrażał poważnie sąsiednim budynkom, a następnie po kilku godzinach pożar ugasiła.

Budynki fabryczny, w którym znajdowała się tkalnia mechaniczna, splonęły doszczętnie wraz

z magazynem. Straty wynoszą około 200.000 zł. Po powodu spalania się fabryki straciło pracę około 100 robotników.

# Czas odnowić

## prenumeratę na GRUDZIEŃ

# Ceny ogłoszeń:

za miejsce wysokości 1 milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 6 szpalat) na 1-iej stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W Dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł., opisy specjalne — 3 zł., lekarskie 30 gr. Nekrologia po 30 gr. Drobne po 20 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy. — tusty druk — podwójnie. Ogłoszenie dysponowane tylko do wydania warszawskiego (bez prowincjonalnej mutacji) w tekście str. 2 — 70 gr., w reklamach str. 5 — 50 gr. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 3a — biuro czynne od godz. 9 rano do 4 po poł. Ttef. 727-33.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.

# Premier Jugosławii

## z wizytą w Rzymie

RZYM, 5. 12. Dziś wieczorem przybył do Rzymu premier jugosłowiański Stojadinowicz wraz z małżonką. Gościom jugosłowiańskim towarzyszył od granicznej stacji Portumii poseł Jugosławii w Rzymie Kristic, oraz wyższy urzędnik włoskiego MSZ. hr. Cittadini. Premiera powitał na dworcu szef rządu włoskiego Mussolini.

Tutejsze koła jugosłowiańskie przewidują, że przedmiotem rozmów włosko-jugosłowiańskich będą następujące sprawy:

1) Kwestia hiszpańska. Jugosławia wysłać ma niebawem na część półwyspu Iberyjskiego, za-

jętą przez wojska narodowe, specjalnych agentów.

2) Sprawa wizyty ministra spraw. Francji Delbosa w Białogrodzie.

3) Sprawa mniejszości narodowych.

4) Sprawy gospodarcze włosko-jugosłowiańskie.

Rozmowy rzymskie premiera Stojadinowicza zakończone będą komunikatem, który przedstawi ich znaczenie polityczne. Przewidziana jest również deklaracja, którą premier Stojadinowicz zamierza złożyć prasie przed swym wyjazdem z Rzymu.

# Korespondent Reutera

## wydalony z Jugosławii

BIAŁOGROD, 5. 12. Prefektura białogrodzka dzisiaj rano zawiadomiła Huberta Harrisona, korespondenta Reutera i „New York Times’a”, iż odebrano mu prawo pobytu w Jugosławii. Harrison musi opuścić Jugosławię w ciągu trzech dni.

Harrison, który mieszkał w Białogrodzie od 13 lat, był wiceprezesem towarzystwa angielsko-amerykańsko-jugosłowiańskiego.

Już w lipcu br. grożono mu wydaleniem. Odmówiono mu przedłużenia prawa pobytu. Zarządzenie to zostało cofnięte dzięki osobistej interwencji Stojadinowicza.

„Avala” komunikuje, że władze jugosłowiańskie postanowiły wydaląc Harrisona „z powodu tendencyjnego i niedokładnego charakteru jego informacji”.

# Pod przybranym nazwiskiem

## powrót p. Lindbergh do Ameryki

NOWY JORK, 5. 12. Amerykańska opinia publiczna została zaskoczona nagłym powrotem p. Lindbergha, który przybył wraz z małżonką na pokładzie parowca „President Harding” z Anglii. Wyjazd Lindbergha z Anglii był otoczony ścisłą tajemnicą. Aby uniknąć przedstawicieli prasy, Lindbergh opuścił parowiec z

pasażerami III klasy i odjechał mało uczęszczaną drogą samochodową prywatnym.

Państwo Lindbergh zamieszkali z prawdopodobnie u p. Morrow, matki pani Lindbergh. Na pokładzie parowca pp. Lindbergh podróżowali pod przybranym nazwiskiem i unikali styczności z innymi pasażerami.

# Ludność opuszcza wioskę

## żeby nie zapłacić grzywny

JEROZOLIMA, 5. 12. Ludność arabskiej wioski Iksal pod Nazaretem opuściła wieś jako protest przeciwko nałożeniu grzywny na tę miejscowość. Grzywna została nałożona w związku z niezapła-

ciem zaległości podatkowych z lat 1930 — 1937.

Władze rozpoczęły ściąganie należności, ponieważ znaleziono we wsi broń, a mieszkańcy odmawiali zeznań skąd ją otrzymali.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Telefony 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny), Oddział miejski „ABC” — Al. Jerozolimska 3a. Tel. 88.333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumerata: Al. Jerozolimska 3a i piętro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 3a, tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400 Skrzynka Pocztowa 745. Adres telegraficzny — ABC Warszawa.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań, 27 Grudnia 2, Włocławek, Czerwinski 34, tel. 135, Kalisz, Rzeźnicza 4.

PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnikiem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dzielnymi Sienkiewiczami zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.